

Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for abstract/symposium presentation NORDYRK 2016 (beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE, limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Ole Dibbern Andersen Johanne Brander Peder Hjort-Madsen Jørgen Theibel Østergaard	Institution: (navn og land/name and country): Professionshøjskolen Metropol, Danmark
E-mail adresse / E-mail: Ole Dibbern Andersen odan@phmetropol.dk Johanne Brander johb@phmetropol.dk Peder Hjort-Madsen pehm@phmetropol.dk Jørgen Theibel Østergaard jtos@phmetropol.dk	
Abstract titel / Title of abstract: Didaktiske udfordringer og lærernes kompetencer i eux-uddannelsen	
Baggrund og motivation / Background and reasons: <p>På Nationalt Center for Erhvervspædagogik arbejder vi med et toårigt eux-forskningsprojekt indenfor fire erhvervsuddannelsesområder; Byggeriet. Industrien. Henholdsvis det grønne og det merkantile område. I eux-uddannelsen er grundideen at sammentænke erhvervsuddannelser med gymnasiale delelementer og dermed skabe en ny hybrid erhvervsuddannelse.</p> <p>Uddannelsen er generelt set udfordret af, at der i eux-uddannelsens lærergrupper er to forskellige lærings- og uddannelsestraditioner repræsenteret, den erhvervsrettede og den akademiske læringstradition (Hiim og Hippe 2012, side 75). I forbindelse med, at der er to forskellige lærergrupper i spil for at kunne varetage undervisningen på de forskellige erhvervsfaglige og gymnasiale niveauer, opstår der forskellige didaktiske, logistiske, geografiske, samarbejds- og ledelsesmæssige udfordringer (Andersen og Østergaard: 2012a, 2012b og 2014a).</p> <p>Med udgangspunkt i forskningsprojektet om eux tegner der sig et generelt billede vedrørende eux-lærernes didaktiske udfordringer.</p> <p>Udfordringerne vedrører i særlig grad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krav om synergi mellem erhvervsfaglige og studiekompetencer. - Den samlede eux-lærergruppes didaktiske kompetencer og uddannelsesmæssige baggrund. - Fordringer om nye veje i uddannelsesplanlægningen. - Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen på nye måder og på tværs af faggrupper. - Forholdet mellem det samlede uddannelses mål og det enkelte fag. - Forskellige læringstraditioner (erhvervsfaglig og akademisk). - Induktive og deduktive læreprocesser (teori-praksissamspillet). - Forståelse af fx undervisningsdifferentiering som værende det grundlæggende undervisningsprincip. - Evalueringspraksis og forskellige tilgange til denne. - Divergerende forståelser af, hvordan en eux-elev karakteriseres? 	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: Hvordan karakteriseres forventningerne til eux-lærernes didaktiske kompetencer og hvilke udfordringer er	

knyttet til lærernes didaktiske praksis?

Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method:

Teoretisk tager forskningsprojektet udgangspunkt i en forståelse af eux som læringskultur, der konstitueres primært i samspil mellem organisationen og lærerne. I den forbindelse bliver det centralt at få viden om og forståelse for, hvad det er for pædagogiske didaktiske kompetencer lærerne trækker på og bringer i spil i eux.

Metodisk er udgangspunktet at skabe viden om og forståelse for rammerne for eux-lærerarbejdet (bl.a. gennem observation af lærernes undervisning og semistrukturerede interview med lærere og ledere) og at videreudvikle eux-praksissen blandt andet gennem dialogbaseret aktionsforskning i form af forskningsværksteder.

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

Kravet til lærernes opgaveløsning producerer udfordringer for den enkelte lærer og for lærergruppen som helhed. Blandt andet grundet i, at lærerne ikke oplever at være tilstrækkeligt klædt på i forhold til uddannelsens overordnede formål.

De rammer, der er givet den enkelte lærer, får betydning for i særlig grad:

- Den fælles forståelse af opgavevaretagelse af eux-undervisningsplanlægningen, herunder samarbejde mellem lærerne med fokus på fravær af nærvær og samvær i forhold til opgaveløsning.
- Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen og dermed muligheder og barrierer for elevernes læreprocesser.

Nøgleord / Keywords (3-5):

Læringskultur. Didaktiske kompetencer. Læringstraditioner. Dialogbaseret aktionsforskning.

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

Yes No

Skabelon til paper/paper template - NORDYRK 2016
(omfang 3-5 A4-sider/max 2000 words /13.000 units incl.)

Indsendes senest d. 4. april 2016 til / Please send at latest April 4^t to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Ole Dibbern Andersen Johanne Brander Peder Hjort-Madsen	Institution (navn og land/name and country): Professionshøjskolen Metropol, Danmark
E-mailadresse / E-mail: Ole Dibbern Andersen odan@phmetropol.dk Johanne Brander johnb@phmetropol.dk Peder Hjort-Madsen pehm@phmetropol.dk	
Titel på paper / Paper title: Didaktiske udfordringer og lærernes kompetencer i eux-uddannelsen	
Abstract (max 300 words): <p>På Nationalt Center for Erhvervspædagogik arbejder vi med et toårigt eux-forskningsprojekt indenfor fire erhvervsuddannelsesområder; Byggeriet, Industrien, det grønne og det merkantile område. I eux-uddannelsen er grundideen at sammentænke erhvervsuddannelser med gymnasiale delelementer og dermed skabe en ny, hybrid erhvervsuddannelse.</p> <p>Uddannelsen er generelt set udfordret af, at der i eux-uddannelsens lærergrupper er to forskellige lærings- og uddannelsesstraditioner repræsenteret, den erhvervsrettede og den akademiske læringstradition (Hiim og Hippe 2012, side 75). I forbindelse med, at der er to forskellige lærergrupper i spil for at kunne varetage undervisningen på de forskellige erhvervsfaglige og gymnasiale niveauer, opstår der forskellige didaktiske, logistiske, geografiske, samarbejds- og ledelsesmæssige udfordringer (Andersen og Østergaard: 2012a, 2012b og 2014a).</p> <p>Med udgangspunkt i forskningsprojektet om eux tegner der sig et generelt billede vedrørende eux-lærernes didaktiske udfordringer.</p> <p>Udfordringerne vedrører i særlig grad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krav om synergi mellem erhvervsfaglige og studiekompetencer. - Den samlede eux-lærergruppes didaktiske kompetencer og uddannelsesmæssige baggrund. - Fordringer om nye veje i uddannelsesplanlægningen. - Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen på nye måder og på tværs af faggrupper. - Forholdet mellem det samlede uddannelses mål og det enkelte fags mål - Forskellige læringstraditioner (erhvervsfaglig og akademisk). - Induktive og deduktive læreprocesser (teori-praksissamspillet). - Forståelse af fx undervisningsdifferentiering som værende det grundlæggende undervisningsprincip. - Evalueringspraksis og forskellige tilgange til denne. - Divergerende forståelser af, hvordan en eux-elev karakteriseres? <p>Teoretisk tager forskningsprojektet udgangspunkt i en forståelse af eux som læringskultur, der konstitueres i samspillet mellem organisationen og lærerne. I den forbindelse bliver det centralt at få viden om og forståelse af, hvilke pædagogiske og didaktiske kompetencer lærerne trækker på og bringer i spil i eux.</p> <p>Metodisk er udgangspunktet for forskningsprojektet at skabe viden om og forståelse af rammerne for eux-lærerarbejdet (bl.a. gennem observation af lærernes undervisning og semistrukturerede interviews med lærere og ledere) samt at videreudvikle eux-praksissen blandt andet gennem dialogbaseret aktionsforskning i form af forskningsværksteder.</p>	

Kravet til lærernes opgaveløsning skaber udfordringer for den enkelte lærer og for lærergruppen som helhed, blandt andet begrundet i, at lærerne ikke oplever at være tilstrækkeligt klædt på i forhold til uddannelsens overordnede formål.

De rammer, der er givet den enkelte lærer, får i særlig grad betydning for:

- Den fælles forståelse af opgavevaretagelse af eux-undervisningsplanlægningen, herunder samarbejde mellem lærerne med fokus på fravær af nærvær og samvær i forhold til opgaveløsning.
- Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen og dermed muligheder og barrierer for elevernes læreprocesser.

Referencer / Litteratur:

Hiim, Hilde og Hippe, Else (1999): Undervisningsplanlægning for faglærere. Gyldendal A/S, København. 2.udgave, 7. oplag 2012

Christian Helms Jørgensen: *EUX og hybride kvalifikationer – en ny vej fra EUD til en videregående uddannelse*, oplæg på NCE, 25.maj 2011

Bekendtgørelse af lov om studiekompetencegivende eksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v., § 3, stk. 3

Jørgensen og Lindvig 2001 side 2;

http://hqll.eu/presentations/Second_country_reports_2011/Second%20country%20report%20from%20Denmark%20on%20Hybrid%20Qualifications%20August%202011.pdf

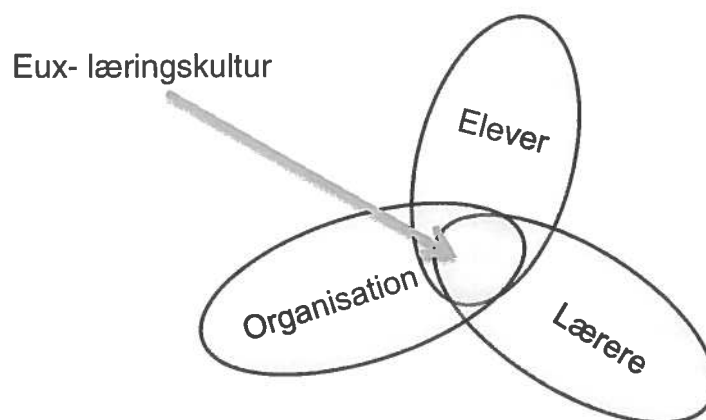
<http://www.uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF14/Feb/140224%20endelig%20aftaletekst%2025%20202014.pdf>

Nøgleord / Keywords (3-5):

Læringskulturer. Didaktiske kompetencer. Dialogbaseret aktionsforskning.

Paper-indhold / Content:

I forskningsprojektet er vi optaget af, hvordan eux bliver til som læringskultur? For at undersøge dette retter vi i forskningen blikket dels mod organiseringen af eux og dels mod eux-lærernes didaktiske kompetencer. I dette paper retter vi opmærksomheden mod didaktiske udfordringer og lærernes kompetencer i eux-uddannelsen. Den efterfølgende model illustrerer vores forskningsfelt.

EUX – tilblivelse og udformning

I 2014 vedtog et bredt politisk flertal i det danske Folketing en reform¹ af erhvervsuddannelsesområdet. Med denne reform fulgte et øget fokus på eux som en ny erhvervsrettet uddannelsesvej. Intentionen er, at så mange erhvervsuddannelser som muligt skal give de unge mulighed for at vælge såvel eux som ordinære erhvervsuddannelser.

Eux tilfører erhvervsuddannelsesudbuddet en studierettet dimension. Generelt set medfører det, at den ordinære erhvervsuddannelses fagrække udvides med elementer fra den gymnasiale fagrække. Specifikt afhænger udbuddet af gymnasiale fag af den givne erhvervsuddannelse.

Baggrunden for at styrke eux som uddannelsesstilbud findes i flere forhold:

Erhvervsuddannelserne synes at have et uforløst potentiale. Dels søger for få unge ind i erhvervsuddannelserne, dels er frafaldet i erhvervsuddannelserne meget højt. Ser man specifikt på frafaldet, vedrører dette, at op til 20 % af de unge i erhvervsuddannelserne oplever, at de keder sig og ikke får de udfordringer, der skal være der for, at de oplever erhvervsuddannelserne som et attraktivt uddannelsesvalg.

Der er såvel på det politiske som det branchemæssige niveau et ønske om at styrke overgangen fra erhvervsuddannelse til videregående uddannelse². Dette underbygges af eksisterende forskning, der peger på, at blot 4 % af de unge erhvervsuddannede fortsætter til en videregående uddannelse.

Tilblivelsen af eux i Danmark er et svar på begge disse udfordringer.

I forskningsprojektet er vi som nævnt optaget af at undersøge, hvilke betydninger den særlige rammesætning af eux får for forventningerne til lærernes didaktiske kompetencer i det der kan betegnes som en hybrid uddannelseskontekst.

EUX er en hybrid konstruktion

Begrebet "hybriditet" har baggrund i en bredere international uddannelsestænkning og praksis og begrebet kan lyde fremmedartet i en dansk og nordisk uddannelseskontekst.,

Hybride kompetencer kan beskrives som kompetencer der kombinerer erhvervsrettede og studierettede kompetencer og leveres i en integreret form i et hybridt program. Hybride

---

¹<http://www.uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Erhverv/PDF14/Feb/140224%20endelig%20aftaletekst%2025%202%202014.pdf>

² Jørgensen, Christian Helms: *EUX og hybride kvalifikationer – en ny vej fra EUD til en videregående uddannelse*, oplæg på NCE, 25.maj 2011

kompetencer giver såvel adgang til et erhverv på et faglært arbejdsmarked samt mulighed for videregående uddannelse. Det er tanken at hybride kompetencer skal øge permeabiliteten i uddannelsessystemet og åbne op for adgang til højere uddannelse fra erhvervsuddannelse³.

I lovgivningen om eux udtrykkes dette på følgende måde:

”Et eux-forløb udformes i forhold til den enkelte erhvervsuddannelse, så de fag m.v. på gymnasialt niveau, der skal indgå i forløbet, sammen med den obligatoriske undervisning i erhvervsuddannelsen indgår i en hensigtsmæssig helhed i forhold til elevernes opnåelse af generel studiekompetence.”⁴

I praksis medfører ønsket om hybriditet i uddannelsen en række udfordringer for eux-lærerne, idet det er centralt for uddannelsen at skabe tidsmæssigt attraktive erhvervsuddannelsesforløb. Et hybridt uddannelsesforløb handler ikke om – i udvendig forstand at lægge to uddannelser ”oven på hinanden”, men netop om at væve de to uddannelser sammen i en helhed, der både fremstår og fungerer som sådan.

Det er samtidig udnyttelsen af synergimulighederne, der gør det muligt at afkorte undervisningstiden i eux-forløbene; afkortningen foregår i de gymnasiale fag. Eksempelvis er det sådan, at lærer eleverne om Ohms lov i erhvervsuddannelses retningen, da reduceres timeantallet i den studierettede fysikundervisning.

Vores forskning viser, at hybrid uddannelsestænkning stiller udfordringer om nye lærerkompetencer. I det efterfølgende afsnit vil vi zoome ind på karakteristika ved disse udfordringer.

Didaktiske udfordringer

Forskningsprojektet har gennem aktionsforskningsorienterede aktiviteter haft fokus på at belyse, hvordan udfordringerne for eux-lærerne er kommet til udtryk og blevet håndteret. Det er den didaktiske relationsmodel⁵, der er afsættet for udarbejdelse af en semistruktureret interviewguide og tilsvarende observationsskemaer, som vi i forskningsteamet har anvendt i gennemførelsen af en lang række interviews og observationer, der alle har haft som intention at belyse, hvordan eux-lærerne reflekterer over egen tilrettelæggelse og

---

³ Jørgensen og Lindvig (2001) side 2;

http://hqlll.eu/presentations/Second_country_reports_2011/Second%20country%20report%20from%20Denmark%20on%20Hybrid%20Qualifications%20August%202011.pdf

⁴ Bekendtgørelse af lov om studiekompetencegivende eksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v., §3, stk. 3

⁵ Hiim, Hilde og Hippe, Else (1999): Undervisningsplanlægning for faglærere. Gyldendal A/S, København. 2.udgave, 7. oplag 2012

gennemførelse af undervisning i eux-regi. Relationsmodellen er endvidere afsættet i analysearbejdet af den generede empiri.

Hertil kommer, at vi har gennemført foreløbig to forskningsværksteder (i en række på fire), hvor de involverede lærere er medforskere i analyse af to narrativer, der er uddrag af forskningsteamets første analyse af det empiriske materiale, forskningsgruppen har indsamlet. I forskningsværksteds sammenhænge danner relationsmodellen afsæt for de deltagende eux- læreres analysearbejde af de to narrativer og er rammen for det fælles didaktiske sprog i forskningsværkstederne.

Med udgangspunkt i forskningsprojektet om eux tegner, der sig på nuværende tidspunkt et billede af nogle centrale udfordringer for eux-lærerne på tværs af empirien.

Karakteristisk for disse centrale udfordringer er, at der i organisationen som hele, er fokus på etablering af mening og fælles fortællinger ind i eux-konteksten. Beslutninger i relation til eux er oftest processer/forløb for lærerne og ledelsen, hvor der skabes forståelse og mening samt eux-fortællinger fortløbende. Bestræbelser på fælles eux-fodspor afsættes og stier trædes fælles, såvel som individuelt, når der ikke er skabt meningsgivende fælles eux-fortællinger.

Udfordringerne vedrører overordnet set:

Lærings- og forandringsprocessernes omfang.

Forandringernes karakter på tværs af organisatoriske skillelinjer og dermed berøres tilhørsforhold, forskydninger i arbejdsopgaver og forståelser samt krav om forandrede opgaveløsninger.

Etablering og skabelse af et fælles sprog til og forståelse af opgaveløsning.

I den foreløbige analyse tegner der sig overordnet set konturerne af to veje, der vælges i mødet med ovenstående udfordringer:

Organisationen som hele bestræber sig på at holde kursen under forandringspresset:

Fx lærernes primære tilknytningsforhold fastholdes. Eleverne flytter sig geografisk. Eleverne samler deres uddannelse selv, da der i uddannelsesregi kommunikeres til dem på både den elektroniske platform, der ofte anvendes i gymnasiet; Lectio samt Elevplan, der er euds foretrukne platform og den eneste platform, der kan inddrage mester/lærepladsen.

Organisationen som hele bestræber sig på at lægge en ny kurs grundet forandringerne:

Fx etableres der eux-afdelinger. Lærerne ansættes ind i eux-konteksten. Lærerne flytter sig geografisk. Der er bestræbelser på at anvende en kommunikationsplatform, hvor uddannelsen samles for eleverne.

Et didaktisk analytisk perspektiv på lærernes udfordringer

Efterfølgende fremstilles aspekter af den didaktiske analyse, der her er afgrænset til fire didaktiske kategorier

Analysen af *rammefaktorer* viser, at der i eux sammenhæng på tværs af empirien, i særlig grad er tale om udfordringer for eux-lærerne, indenfor følgende tre aspekter. Kravet om synergi mellem erhvervsfaglige- og studiekompetencer. Den samlede eux-lærergruppes didaktiske kompetencer og uddannelsesmæssige baggrund. Fordringer om nye veje i uddannelsesplanlægningen.

De fysiske rammer bidrager væsentligt til at udfordre det hybride perspektiv. På en erhvervsskole er store dele af undervisningen eksempelvis forankret i værkstedsmiljøer, hvor elevernes læring knyttes til praktisk opgaveløsning, hvorimod de gymnasiale miljøer som hovedregel er indrettet som klasselokaler, der appellerer til helt andre former for læringstænkning. Når lærere fra de to miljøer bevæger sig på tværs af disse to læringskontekster, ser vi at lærernes for-forståelser af, hvad "god" eller "rigtig" undervisning" er, bliver udfordret.

Ved analysen af kategorierne *mål* og *indhold* tegner, der sig en central planlægnings- og samarbejdsudfordring, der i særlig grad knytter sig til et skisma i eux-læringskulturene. Dette skisma vedrører divergerende forståelser af forholdet mellem det samlede uddannelses mål og det enkelte fags mål, herunder lærernes didaktiske kompetencer til at kunne varetage opgaver i forbindelse med tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af erhvervspædagogiske læreprocesser. I forståelsen viden som viden, viden som færdigheder og viden som holdninger. Det vil sige at nogle lærere ser faget som et mål i sig selv og andre som et middel i forhold til uddannelsens samle formål.

Dette skisma kommer til udtryk, når for eksempel lærerne skal formulere mål, må de omstille sig til en tænkning, hvor det hybride perspektiv er retningsgivende. Det vil sige, at lærerne kan ikke længere formulere mål med udgangspunkt i eget fag, men forstå målformuleringsprocessen som et spørgsmål om, at flere fagligheder nødvendigvis må spille sammen i helhedsorienterede og tværgående forløb, der er forudsætningen for at hybride kvaliteter kan udfoldes. Lærerne må med andre ord udvikle kompetencer i at "se ind i" og forstå, hvordan andre fagligheder kan kombineres med egen faglighed.

Tilsvarende udfordringer gør sig gældende, når eux-lærerne vælger indhold i undervisningsforløb. Dette kommer eksempelvis til udtryk ved, at lærere fra det erhvervsfaglige område har tradition for at forstå indholdsvalget som snævert knyttet til erhvervsuddannelsens faglige horisont. Lærere fra det gymnasiale område er tilsvarende tilbøjelige til at forstå indholdsvalget som et spørgsmål om at orientere sig i den gymnasiale fagrækkes "kanon". Hvis og når hybriditet skal realiseres på det indholdsmæssige plan, må begge lærergrupper således forlade de vante tankegange og præstere didaktisk fantasi ved at besvare spørgsmålet: Hvilket indholdsvalg kan understøtte en tværgående, hybrid lære-

proces, hvor indholdet i undervisningen ikke er enten-eller, men forløser mål fra begge områder samtidig?

Ved analysen af læreprocesserne fremgår det, at udfordringerne indenfor denne didaktiske kategori i sær vedrører følgende fire aspekter: Tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen på nye måder og på tværs af faggrupper. At der i eux trækkes på forskellige læringstraditioner, der er henholdsvis den erhvervsfaglige og akademiske. Hertil knytter der sig betydningen af, hvorvidt læreprocesserne tilrettelægges induktivt og/ eller deduktivt i forhold til elevgruppens valg af uddannelse indenfor det erhvervsfaglige uddannelsesfelt. Endvidere er der stor diversitet i den betydning, der tillægges at undervisningsdifferentiering er et grundlæggende undervisningsprincip i erhvervsuddannelses regi.

Når lærerne i henholdsvis det erhvervsfaglige og det gymnasiale område skal designe de læreprocesser, som et eux-forløb skal bidrage til, udfordres af hvilken læringstænkning, der traditionelt konciperes forskelligt i disse to kontekster. I den erhvervsfaglige kontekst er der tradition for at tænke læring i tæt samspil med erhvervets praksis og formulere opgaver der har dette som udgangs- og omdrejningspunkt. I den gymnasiale kontekst er der omvendt tradition for at tænke læring som akademisk orienteret og boglig funderet tilegnelse af abstrakt stof. Det hybride perspektiv er tydeligvis udfordret på at få disse to forskellige horisonter til at smelte sammen. At opgaven med at arbejde med undervisningsdifferentiering udfordrer, er et billede, som karakteriserer eux generelt set.

Konklusion – på nuværende tidspunkt i forskningsprocessen

Kravet til lærernes opgaveløsning producerer udfordringer for den enkelte lærer og for lærergruppen som helhed – og dermed i sidste ende eux-eleverne og uddannelsen som helhed. Blandt andet grundet i, at lærerne ikke oplever at være tilstrækkeligt klædt på i forhold til uddannelsens overordnede formål.

De rammer, der er givet den enkelte lærer, får betydning for i særlig grad to centrale aspekter:

Det *første* aspekt omhandler, skabelse af den fælles forståelse af opgavevaretagelse af eux-undervisningsplanlægningen, herunder samarbejde mellem lærerne med fokus på fravær af nærvær og samvær i forhold til opgaveløsning.

Det *andet* aspekt centrerer sig om, lærernes didaktiske kompetencer til varetagelse af tilrettelæggelse og gennemførelse af den eux-specifikke undervisningen og dermed muligheder og barrierer for elevernes læreprocesser.

**Abstract til workshop- eller symposieoplæg/template for
abstract/symposium presentation NORDYRK 2016
(beskrivelse/theme max. 300 ord/max 300 words)**

Indsendes **senest d. 5. februar 2016** til / Please send at latest **February 5th** to Lisbeth Magnussen, NCE,
limg@phmetropol.dk

Navn / Name: Karin Herudsløkken Rosaline Schaug	Institution: (navn og land/name and country): Høgskolen i Oslo og Akershus Norge
E-mailadresse / E-mail: Karin.herudsløkken@hioa.no Rosaline.schaug@hioa.no	
Abstracttitel / Title of abstract: The Role of the Practice Teacher in Vocational Student Teacher Training and Education	
Baggrund og motivation / Background and reasons: This paper addresses a part of a collaborative action research between Practice Teachers, University and vocational student teachers. The focus for the research is what is distinctive about vocational pedagogy, what student teachers are doing when they are learning well in practice, and how Practice Teachers' knowledge, expertise, and best practice can best be used effectively to teach the students This paper has e a special focus on the degree of Vocational didactics in school practice as seen by the students, practice teachers and College facilitators..	
Problemformulering / Problem definition: Forskningsspørgsmål / Research questions: "How can Practice Teachers, University teachers and students cooperate to ensure the quality of vocational pedagogy, for vocational student teachers, during their pedagogical practice?"	
Metode – teoretisk ramme og dataindsamlingsmetode / Method - theoretical framework and data collection method: The research addressed in this paper takes a pragmatic, experiential and socio-critical approach. We are concerned with learning that cultivates people's everyday experiences in a social perspective and with participant empowerment and involvement in the research process. (Skjervheim 2001; Kolb 2012; Nielsen & Svensson 2006; Schwencke 2006; Hiim 2009, 2010, Mc Niff 2002 The study has 4 phases with research activities at each phase. Triangulation is achieved through interrogating the in-depth data collected from the various participant planning and evaluation meetings, interviews, our observations and logs and the practice teachers and student teachers, questionnaires' and students' group discussions logs and rapports.	

Konklusioner, forventet udbytte og resultater / Conclusions, expected outcome and results:

[OBS! Også i relation til det overordnede tema for NordYrk: *Fælles nordiske udfordringer for yrkesuddannelser* / Also in relation to the overall NordYrk-theme: *Common Nordic challenges with regard to vocational education*]:

Better cooperation and confidence between University education and professional learning in schools.

That practice teachers have an improved focus in vocational pedagogy

A deeper understanding of where is it best that students learn their profession

Practice teachers are better prepared to reflect on their role in the preparation of student teachers

Further knowledge of what is distinctive about vocational pedagogy in today's globalised world

Nøgleord / Keywords (3-5):

Vocational pedagogy, Vocational teacher education, practice teachers, collaborative action research

Planlægger du at indsende et paper? / Do you expect to send a paper too?

No